

Inzet van vrijwilligers bij de inventarisatie van Erfgoed

Ciska van der Genugten

Specialist Natuur en Cultuurhistorie
Geldersch Landschap & Kasteelen

Bezit 12.000 ha landgoederen en natuurterreinen, verdeeld over ruim 150 terreinen

Geldersch Landschap & Kasteelen:

- **12.000** ha natuurterreinen en landgoederen
- 32 kastelen/landhuizen, waarvan 7 opengesteld voor publiek
- Ca 42.000 donateurs
- **100 medewerkers en 700 vrijwilligers**
- Slechts 20% gesubsidieerd (in de exploitatie)
- € 14,5 miljoen omzet,
waarvan € 3,4 miljoen aan projecten

Doelstelling GLK (art 2.1):

De stichting heeft ten doel het **behoud van en de zorg voor** in—
landschappelijk, natuurwetenschappelijk en/of cultuurhistorisch opzicht—
belangrijke terreinen in de provincie Gelderland met de zich daarop—
bevindende monumenten van geschiedenis en kunst, in het bijzonder die,
bedoeld in de Monumentenwet.—————

Instandhouden van natuurlijk en cultureel
erfgoed:

- **Inventariseren**
- Analyseren
- Waarderen
- Selecteren
- Beheren

Dilemma's bij inventariseren:

Zelf doen:

- + goed voor je terreinkennis, kennis zit in de organisatie
- + goed overzicht stichtingsbreed, waar hebben we vergelijkbare zaken
- kost veel tijd (12.000 ha), tijd is geld
- je moet van alle markten thuis zijn

Door professionals:

- + je kunt specifieke deskundigen inschakelen: archeologen, tuinhistorici, historisch geografen, etc.
- + kennis gedeeltelijk buiten de organisatie
- + je kunt zelf focussen op analyseren, waarderen, etc.
- Relatief duur, slecht te sponsoren/subsidiëren

Door vrijwilligers:

- + gebruiken specifieke/lokale deskundigheid van mensen
- + betrokkenheid kweken
- + frisse blik van buiten
- werven, begeleiden en gemotiveerd houden vrijwilligers kost ook veel tijd
- verwachtingenmanagement

Inventariseren door vrijwilligers sinds ca 2004, maar altijd 1 op 1: een stagiair of vrijwilliger die in een paar maanden een terrein doet.

Voordelen projectaanpak:

- een groep weet meer dan 1
- leren van elkaar, elkaar inspireren
- gezellig!
- meer diepgang mogelijk door elkaar aan te vullen
- een mooi boek/rapport
- betere financieringsmogelijkheden (rapportage, begeleiding, etc.)

→ meerwaarde

Extra kansen:

Volgende keer ecologie meenemen:

- Natuurwaarden zijn een resultante van een cultuurlandschap
- oud-bosplanten, planten langs historische paden, etc.
- Vegetatie op/rond grafheuvels, ijzerkuilen, leemkuilen, etc.
- Bosgeschiedenis → voorkomen van planten en dieren

Valkuilen:

- Inventariseren creëert betrokkenheid en ideeën, van te voren bedenken wat je als beheerder eventueel snel kan oppakken, maar ook vooraf duidelijk maken dat alleen al weten wat je hebt winst is
- In het beheer moeten meer afwegingen gemaakt worden dan alleen cultuurhistorie, dus niet alle ideeën zijn ook mogelijk
- Het duurt soms even voordat alle radertjes bij elkaar zijn gekomen waardoor een idee uitgevoerd kan worden

Er is door de vrijwilligers een heleboel werk verzet en een prachtig inspirerend rapport gemaakt.

Nu ligt de bal bij GLK:

- Beheren/instandhouden
- Herstellen
- Beleefbaar maken

- Ontwikkelen ?

Bedankt!